

קפיצת דרך

אוצרות

מיכל בלייר | עיריית בראל בסן

אביה בן-אבי, אלון בלס, אליסה מנדלסון, אלמוג שריה, גילי דיאנה שכטר, הללי פריד, ייטיב צבי כהן, ירדן חנה ליבר, כפיר גולדנברג, מאיה דונייק, נעם רשף, עדן אברהם, קסניה פולוביצקי, רומי קראוסקופף נרקיס, שירה רותם-צוקרמן, תיאם חמאדה

התערוכה **קפיצת דרך** בוחנת את המעבר הטעון והמורכב ממסגרת אקדמית אל תוך שדה האמנות, באמצעות עבודותיהם של אמניות ואמנים, בוגרי מחזור 2025 בבתי ספר לאמנות. מעבר זה אינו מסתכם בסיום תקופת הלימודים או בשינוי המעמד המקצועי מסטודנט לאמן, אלא מלווה גם בשינויים אישיים ותודעתיים, המחלחלים אל תוך תהליך היצירה. בתקופת הלימודים, מתקיים תהליך היצירה בתוך מערכת המעניקה רצף של משוב, גבולות, שפה משותפת וקנה מידה; ערכה של היצירה מתברר מתוך דיאלוג עם מוסד המציע קריטריונים, מסורות והקשרים פרשניים. היציאה ממסגרת זו מחייבת את האמנים לעבור מעמדה של למידה לעמדה של אחריות. לא רק להמשיך ליצור, אלא גם להכריע איזו פרקטיקה לקיים, עבור מי היא נוצרת, ומה הם הערכים שעל פיהם תיבחן. עולה צורך למצוא סיבה מוצדקת לא רק לבחירות האסתטיות, אלא גם לעצם קיומו של המעשה האמנותי בעולם.

העבודות בתערוכה מציעות מגוון דרכי התמודדות עם מצב ביניים זה. הן חושפות את המשא ומתן בין השפה האמנותית שנרכשה במהלך הלימודים לבין החיפוש אחר קול עצמאי. בין הרצון להשתייך לשדה האמנות לבין הצורך להגדיר בו עמדה ייחודית. חלק מן העבודות נאחזות במוכר ומעמיקות את השפה שגובשה במסגרת האקדמית, ואילו אחרות מערערות עליה, פורצות את גבולותיה ומתנסות בכיוונים חדשים.

שלב המעבר הוא חלק ביוגרפי בקריירה של אמניות ואמנים צעירים, אך הוא גם מודל להבנת המעשה האמנותי עצמו. כפי שהבוגרים נדרשים לעזוב מסגרת מוכרת ולהגדיר מחדש את תנאי פעולתם, כך גם כל יצירה משמעותית כרוכה בויתור על ודאות, ביציאה אל מרחב שאינו מובטח מראש ובנכונות לפעול מבלי לדעת מראש כיצד תתקבל ומה יהיה ערכה. במובן זה, **קפיצת דרך** אינה לוכדת אירוע חד-פעמי, אלא מצב מתמשך של התהוות, תנועה מתמדת אל עבר מה שטרם קיבל צורה.

קסניה פולוביצקי, בוגרת המחלקה לאמנות רב-תחומית בשנקר, מציגה ציור גואש בשם **"חלון"**. הדימוי מתאר את התקופה שלאחר סיום הלימודים - זמן של אובדן המסגרת, בו הוצפה בדילמות ושאלות לגבי המשך דרכה המקצועית, שהובילו לחרדה וקיפאון.

מאיה דונייק, בוגרת המחלקה לאמנות בבצלאל, מציגה את העבודה **"פורטרט עצמי עם תפילין"**. מיתרים עשויים מקיבה של עז כרוכים סביב מבנה עץ, המהווה עבורה מעין עמוד שדרה, אשר מידותיו הן הכפלה של מידות גופה. העבודה היא דיוקן עצמי הבוחן את השבריריות הכרוכה בעצם היציאה אל העולם, תהליך שבו הרצון להיוולד ולהיות נוכחת מלווה גם בכמיהה להישאר מוגנת, לחזור אל הרחם ולהתכסות.

תיאם חמאדה, בוגרת בית הספר לאמנות, תרבות ופרשנות באוניברסיטת חיפה, מציגה בתערוכה ציור אקריליק בשם **"כיוור"**. הציור עוסק ברגע שאחרי; אחרי הפעולה, אחרי ההישג ואחרי החגיגה. כשההתרגשות מתחלפת בתחושת ריק, בעייפות ובשאלות מחודשות על משמעות העשייה האמנותית בכלל, ועל מקומה של האמנית בתוכה בפרט. האמנית מתבוננת בפער שבין הציפיות מן העשייה האמנותית לבין המציאות היומיומית שלה, באמצעות שפה חזותית המשלבת הומור, ביקורת עצמית ויופי פגום.

אלמוג שריר, בוגרת המחלקה לאמנות בבצלאל, מציגה ציור שמן (**"ללא כותרת"**). במהלך הלימודים יצרה האמנית עבודות וידאו, סאונד ומיצב, אך הציור והצבע נותרו תמיד נקודת המוצא שלה. בתערוכה חוזרת האמנית אל הציור ומעמידה אותו במרכז. הציור עוסק בקהל, בהתקהלות ובכוחו של ההמון, ובוחן את האופן שבו אור, חושך ודמות בודדת מתעצבים בתוך מרחב קולקטיבי.

יטיב צבי כהן, בוגר המחלקה לאמנות בבצלאל, מציג בתערוכה שתי קופסאות אסמבלאז' **"שרשר אופניים"** ו**"סכין פרפר"**. האמן מצא את האובייקטים באתר נופש נטוש בחוף עין גדי, ואלו מהווים עבורו "שרידים של גוף ותנועה שנתרו מאחור". הוא מיסגר את אותם "שרידים" בתוך קופסאות לשימור חרקים ממוזיאון הטבע, ובכך העניק להם מעמד חדש, המזמין להתעכב על מה שנאסף ונשמר, ועל מה שננטש או נזנח.

אליסה מנדלסון, בוגרת המחלקה לאמנות רב-תחומית בשנקר, מציגה בתערוכה שני אקוורלים (**"ללא כותרת"**). העבודות הן חלק מהסדרה **"בצל הדרכים"**, שנוצרה בתקופה שבה התרחשו בחייה שני מעברים: אחד, המעבר מסטודנטית לאמנית, והשני, המעבר מבית אמה לחיים עצמאים בעיר. העבודות מתמקדות בהליכה מתמשכת במרחב העירוני והן משקפות חוויה של התמודדות יומיומית עם בדידות, ניתוק, חיפוש וקירבה.

אלון בלס, בוגר המחלקה לאמנויות המסך בבצלאל, מציג את עבודת הוידאו **"עין אחורית"**. העבודה נולדה מתוך רצון להפנות את המבט פנימה ולבחון מה מתגלה כשאין נקודת מבט מוכתבת מראש. היא עוסקת במצב של חיפוש ואיזודאות, שבו תהליך החשיפה עדיין מתרחש ומזמינה את הצופה לשהות איתה, גם כשהחוויה אינה קלה.

גילי דיאנה שכטר, בוגרת המחלקה לאמנות בבצלאל, מציגה בתערוכה עבודה בשם **"טובלת חסידה"**, רישום מפיגמנטים טבעיים, פחם ומים על נייר כותנה. האמנית שואבת השראה מפרשת "ויצא" ומהמדרש שלו "קפיצת הדרך", שבו בוחר יעקב לחזור לאחור לפני שהוא ממשיך במסעו. עבור האמנית, סיום הלימודים וצעדיה הראשונים בזירה האמנותית, הם הזמנה לחזור אל השאלות הראשוניות, לערער על השביל המוכר שנטמע בה במהלך הלימודים ולהסכים לצעוד אל הלא נודע, מתוך הבנה שהדרך האמנותית אינה לינארית.

הללי פריד, בוגרת המחלקה לאמנות בבצלאל, מציגה בתערוכה שני תחריטים בשם: **"How to Appear"** ותצריב בשם: **"How to Disappear"**. העבודות מבטאות את הרצון של האמנית להיות נוכחת בעולם ולהביע את עצמה יחד עם הכמיהה שלה להיעלם. ההיעלמות יכולה להיחשב כוויתור על הייחודיות, אבל גם כדרך להשתחרר מהאני, להיטמע בכוח גדול ממנה ולהניח למאבק המתמיד על הקיום.

רומי קראוסקופף נרקיס, בוגרת המחלקה לצילום בבצלאל, מציגה בתערוכה שלושה צילומים: **"פעם הייתי נוהגת"**, **"הולכים כאילו זה יום רגיל"** ו**"נהיה בסדר"**. במהלך לימודיה התפרצה מחלה נירולוגית אצל האמנית, ששינתה את קצב חייה ואת היחסים שלה עם גופה. עם סיום הלימודים, התייצב מצבה הבריאותי והעבודות בתערוכה משקפות את השינויים שעברו עליה: מתלות לעצמאות, ומאובדן שליטה לחזרה הדרגתית לאחיזה - בגוף, בנפש וביצירה. הן מתארות זמן של התארגנות מחדש, שבו הגבולות בין החיים האישיים לבין העשייה האמנותית מיטשטשים.

נעם רשף, בוגרת המחלקה לאמנות בבצלאל, מציגה הדפסי תחריט בשם **"שכבות עמוקות 10-16"**. בשונה מתהליך העבודה המוקפד והמתוכנן שאפיין את תקופת לימודיה, וכלל סקיצות ומפות, כיום היא יוצרת בלי לכוון לדימוי מוגדר. כל עבודה נוצרת בפעולה אחת, ללא אפשרות לתקן, וכל הדפס הוא תיעוד חד-פעמי של רגע בזמן. השינוי בתהליך העבודה מהווה עבורה שחרור וסוג של "קפיצת דרך".

אביה בן-אבי, בוגרת המחלקה לאמנות בבצלאל, מציגה בתערוכה את עבודת הוידאו **"חניה זמנית"**. במרכז העבודה ניצבת מכונית ללא נהג במרחב אנונימי ושומם. אורות החניה שלה מהבהבים. היא נדמית כממתנה למישהו או למשהו, אך לא ברור מה הביא אותה לשם או מה מצבה. מנוע המכונית המופעל מעיד שקיים בה פוטנציאל לנוע הלאה, שיכול להתממש בכל רגע.

שירה רותם צוקרמן, בוגרת תואר ראשון באמנות והוראה במכללת תלפיות, מציגה צילום בשם **"בדרך"**, שבו כביש עפר נמתח אל קו האופק ונפגש עם השמיים. בצדו הימני של הצילום ניצב תמרור "אין כניסה". הצילום מבטא את מקומה של האמנית העומדת על סף הכניסה אל עולם האמנות, מולה אופק רחב ומלא הבטחה, שלצד ההזדמנויות שהוא מציע, טומן בחובו גם גבולות ומחסומים.

ירדן חנה ליבר, בוגרת לימודי צילום במנשר לאמנות, מציגה בתערוכה צילום (**"ללא כותרת"**). האמנית משוטטת באתרי בנייה ובחללים ארעיים, ומצלמת אובייקטים או שאריות, המצויים באמצע תהליך, כמו שבר אבן, גוש בטון או צינור נטוש. האובייקטים נראים לעיתים פגיעים ושבריריים ולעיתים אופן ההצבה והצילום מעניק להם נוכחות כמעט מונומנטלית. מושאי הצילום שלה עוברים תהליך של שינוי - משאריות חומריות לאובייקטים בעלי נוכחות, זיכרון ומשמעות חדשה.

נפיר גולדנברג, בוגר המחלקה לאמנות בבצלאל, מציג את העבודה **"Preppin' (again)"**, המכילה יציקות בטון בצורת פחיות שימורים, נייר אפייה ודבק. המבנה הארעי, העשוי מוצרים נלווים ומתכלים לבישול, משדר זמניות וחוסר יציבות, לצד ביתיות ואוכל מנחם, ומבטא עבור האמן את המעבר החד מתחושת היציבות של תקופת הלימודים אל הבגרות, המאופיינת בנדודים ובחיפוש אחר בית במובן הפיזי והרגשי.

עדן אברהם, בוגרת המחלקה לאמנות בבצלאל, מציגה בתערוכה תבליט עץ סנדוויץ' ושערות (**"ללא כותרת"**), הממשיך את השפה האמנותית המופשטת שגיבשה במהלך תקופת לימודיה. האמנית משלבת בפסליה חומרים מעולמות שונים: טבעיים ותעשייתיים, רכים וקשים. החיבור ביניהם מייצר מהלך של הזרה והפתעה לירי ועדין. העבודה מסמנת את הכיוון האמנותי שאליו מבקשת האמנית להמשיך ולהתפתח.